

บันทึกข้อความ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น
เลขรับ..... 1995
วันที่..... 3 พ.ค. 55
ต.จ.๕๒๒๒.....

ส่วนราชการ สน.กร. (สกร.)

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๒๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๒๒๕๗

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายและให้ความเห็นข้อหารือของคณะกรรมการพิจารณา
ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย

เรียน ผู้บริหารหน่วยงานในสังกัด สก.

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือแจ้งรายงานผลการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายและ
ให้ความเห็นข้อหารือของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยที่หน่วยงานในสังกัด
กระทรวงมหาดไทยได้เสนอร่างกฎหมาย/ข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการ
ในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการยกร่างกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ ตลอดจนการตอบข้อหารือในปัญหาข้อกฎหมาย
และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย
ที่ มท ๐๒๐๘.๕/ว ๔๒๕๕ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า รายงานการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย
และให้ความเห็นข้อหารือของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์
ในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการยกร่างกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ ตลอดจนการตอบข้อหารือในปัญหาข้อกฎหมาย
และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายงานการตรวจพิจารณา
ร่างกฎหมายและให้ความเห็นข้อหารือของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวได้
ทางเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ <http://www.thailocaladmin.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑ ร่างกฎหมายและข้อหาหรือที่กรมการปกครองเสนอ ประกอบด้วย	
๑.๑ ข้อหาหรือตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ (ข้อหาหรือกรณีบริษัท สวานมะลิโฮเต็ล (ชอย ๒) จำกัด ขออนุญาตต่ออายุใบประกอบธุรกิจโรงแรมสวานมะลิ)	๑
๑.๒ ข้อหาหรือตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ (ข้อหาหรือแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการขออนุญาตปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานบริการ)	๑
๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ.	๒
๑.๔ ข้อหาหรือตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (ข้อหาหรือการการถอนสัญชาติไทย ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑)	๓
๑.๕ ข้อหาหรือตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗	
(๑) ข้อหาหรือกรณีการสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านที่ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามพ้นจากตำแหน่ง	๓
(๒) ข้อหาหรือคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้าน	๔
(๓) ข้อหาหรือการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ บ้านแม่ตะละ ตำบลยั้งเมิน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	๕
๑.๖ ข้อหาหรือการอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนสมาคมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
๒ ร่างกฎหมายที่กรมที่ดินเสนอ ประกอบด้วย	
๒.๑ ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกันเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการฯ	๗
๒.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดชั้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการฯ	๙
๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)	๙
๒.๔ ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ (การออกโฉนดที่ดินบนเกาะ)	๑๐
๓ ร่างกฎหมายที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอ ประกอบด้วย	
๓.๑ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม	๑๓
๓.๒ ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๖
๓.๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทฯ บังคับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๗
๓.๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ บังคับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๘
๔. ร่างกฎหมายและข้อหาหรือที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอ ประกอบด้วย	
๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒๐
๔.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบลหรือเมือง และการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบล เป็นเมืองหรือนคร	๒๐

- ๔.๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับเทศบาล ๒๑
- ๔.๔ ข้อหารือการขออนุมัติดินนอกเหนือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ๒๒
- ๔.๕ ข้อหารือการแยกพื้นที่บางส่วนของเทศบาลตำบลขามใหญ่ไปรวมกับ เขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ตามเจตนารมณ์ของประชาชน ๒๒
- ๔.๖ ข้อหารือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้มีประกาศ เรื่อง การจ่าย ค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภา เมืองพัทยา และข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหาร ส่วนตำบล เมืองพัทยา กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้ซื้อขงหาผู้ซื้อทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ให้กับธนาคาร ๒๓
- ๔.๗ ข้อหารือการเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานในต่างประเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๔
- ๔.๘ ข้อหารือเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๕
- ๔.๙ ข้อหารือการจัดทำโครงการส่งเสริมพิธีละศีลอดในเดือนรอมฎอน ๒๖
-

**คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ มท.มีความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายและ
ข้อหารือของกรมการปกครอง ดังนี้**

๑. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อหารือกรณีบริษัท สวนมะลิโฮเต็ล (ชอย ๒) จำกัด ขออนุญาตต่ออายุใบ

ประกอบธุรกิจโรงแรมสวนมะลิ

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยผู้แทนกรมการปกครอง ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงอันเป็นที่ยุติว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติในฐานะนายทะเบียนโรงแรมประจำท้องที่ กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ได้อนุญาตให้โรงแรมสวนมะลิ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ หยุดกิจการชั่วคราวเป็นเวลา ๓ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อซ่อมแซมห้องพัก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โรงแรมก็ได้แจ้งความประสงค์ขอต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งจะมีอายุใบอนุญาต ๕ ปี ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ คือ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ โรงแรมได้แจ้งความประสงค์เพื่อขออนุญาตปิดปรับปรุงโดยหยุดชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยอธิบดีกรมการปกครองในฐานะนายทะเบียนโรงแรม ประจำท้องที่ กรุงเทพมหานคร ได้อนุญาต ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โรงแรมได้แจ้งความประสงค์ จะเปิดให้บริการและได้เสียค่าธรรมเนียมแล้ว เห็นได้ว่า ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๑ กำหนดเกี่ยวกับการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมไว้ว่า ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอยังอยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต กรณีของโรงแรมสวนมะลิแม้จะไม่ได้เปิดให้บริการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยได้รับอนุญาตให้หยุดกิจการชั่วคราว จาก นายทะเบียนจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่ต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้น อายุตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นรายปี แต่ไม่ได้ปรากฏหลักฐานว่ามีกรดยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไว้ด้วยเหตุที่อยู่ในระหว่างการได้รับอนุญาตให้หยุด กิจการชั่วคราวจากนายทะเบียนทำให้โรงแรมสวนมะลิเชื่อโดยสุจริตว่ายังมีสิทธิประกอบกิจการโรงแรมตาม ใบอนุญาตเดิมโดยไม่ต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ด้วยมูลเหตุเกิดจากการอนุญาตให้หยุดกิจการชั่วคราวของ นายทะเบียนเองซึ่งดำเนินการไม่สอดคล้องกับอายุของใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อโรงแรมสวนมะลิได้แจ้งความประสงค์ ขอต่ออายุใบอนุญาตทันทีในปี ๒๕๔๘ ก่อนสิ้นระยะเวลาอนุญาตให้หยุดกิจการชั่วคราวจากนายทะเบียน เพื่อจะขอ อนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมใน ปี ๒๕๔๙ ถึงปี ๒๕๕๓ จึงเป็นอำนาจของนายทะเบียนที่จะพิจารณาต่ออายุ ใบอนุญาตและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครอง ได้รับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๓ วันจันทร์ ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
ข้อหารือกรณีบริษัท สวนมะลิโฮเต็ล (ชอย ๒) จำกัด ขออนุญาตต่ออายุใบประกอบธุรกิจโรงแรมสวนมะลิ)

๒. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลง

สถานบริการ

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบคำชี้แจงของ ผู้แทนกรมการปกครองและผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาลแล้ว เห็นด้วยกับความเห็นของกรมการปกครอง กล่าวคือพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๑๓ กำหนดห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ ประกอบกับคำสั่ง กระทรวงมหาดไทย ที่ ๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่องการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๑๒ ได้กำหนดแนวทางให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการขอย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อ เติมสถานบริการ เห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตตั้ง สถานบริการย้าย แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการได้ แต่กรณีตามข้อเท็จจริงผู้รับอนุญาตตั้งสถาน บริการ “มิวส์” ได้ดำเนินการรื้ออาคารเดิมที่ตั้งสถานบริการออกทั้งหมด แล้วสร้างอาคารหลังใหม่ขึ้นแทนที่ดิน

เดิม พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถอนุญาตได้ เนื่องจากเป็นกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจไว้แม้จะเป็นกรณีจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยอื่นๆก็ตาม ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๓ วันจันทร์ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ข้อหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานบริการ)

๓. พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕

ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ.

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า โรงรับจำนำตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ หมายความว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบการรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้ เงินกู้เป็นปกติธุระแต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาทโดยมีข้อตกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลังด้วย สำหรับการตั้งโรงรับจำนำจะต้องได้รับอนุญาตตั้งโรงรับจำนำจากคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำเท่านั้น ซึ่งการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้ความเห็นชอบในหลักการของการแก้ไข แล้วจึงส่งให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯตรวจพิจารณาในรายละเอียดต่อไป แต่จากคำชี้แจงของผู้แทนกรมการปกครองโดยเฉพาะประเด็นการเปิดให้มีการตั้งโรงรับจำนำได้อย่างเสรีนั้น ยังไม่สอดคล้องกับหลักการ ที่เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือที่ มท ๐๓๑๐.๔/๑๐๒๙๙ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ดำเนินการมาตั้งแต่ ปี ๒๕๔๙ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงให้กรมการปกครองไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้เสีย แล้วจึงสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการรับหลักการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต่อไป และคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) สำหรับประเด็นการเปิดให้ตั้งโรงรับจำนำอย่างเสรี นั้น เนื่องจากโรงรับจำนำในปัจจุบันมีทั้งหมด ๕๗๒ แห่ง และมีกว่า ร้อยละ ๕๐ อยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯจึงต้องการที่จะกระจาย โรงรับจำนำไปในต่างจังหวัดเพื่อใช้เป็นช่องทางให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำได้โดยไม่ต้องพึ่งพิงการกู้เงินนอกระบบ หรือการรับจำนำนอกระบบที่คิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเกินจริง เป็นที่มาของการเรียกร้องให้มีการตั้งโรงรับจำนำอย่างเสรีเพื่อป้องกันการผูกขาดจากผู้ประกอบกิจการเดิม ซึ่งกรมการปกครองจะต้องไปศึกษาข้อดีข้อเสียของการดำเนินการกรณีดังกล่าว โดยชั่งน้ำหนักร่วมกับการกำกับดูแลจากฝ่ายรัฐเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงของประเทศและศีลธรรมอันดี

(๒) การกำหนดท้องที่ที่จะอนุญาตให้ตั้งโรงรับจำนำและจำนวนโรงรับจำนำ เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังนั้นหากมีนโยบายที่จะการเปิดให้มีการตั้งโรงรับจำนำได้อย่างเสรีในท้องที่ใด จำนวนแค่ไหนเพียงใดในปัจจุบันสามารถดำเนินการได้อยู่แล้วโดยอาศัยอำนาจคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำดังกล่าว ไม่มีความจำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่อย่างใด

(๓) ตามความในข้อ ๑๔ (๑) ของระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ รวม ๑๐ ประการ ซึ่งจากการตรวจสอบเอกสารที่เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกรมการปกครอง ปรากฏว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีประเด็นที่แก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายประเด็นซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการและประชาชนโดยทั่วไป จึงต้องจัดทำคำชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ดังนั้น จึงให้กรมการปกครองไปดำเนินการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติทั้ง ๑๐ ประการ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่ได้รับผล

การกระทบดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งต่อไป ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณา
ร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔
ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ.)

๔. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

ข้อหาหรือการการถอนสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดย
รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมการปกครองแล้วมีความเห็นว่า จากข้อเท็จจริงกรณีนี้ นายสายชล แสงแก้ว
เป็นผู้ได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑
และรับการพิจารณาให้ลงรายการสัญชาติไทยในเอกสารทะเบียนราษฎรตามวรรคสองของมาตรา ๒๓ ดังกล่าว
โดยระหว่างการเพิ่มชื่อนายสายชลฯ เข้าในทะเบียนบ้าน บุคคลดังกล่าวถูกดำเนินคดีข้อหาลักทรัพย์ที่เป็น
เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมิได้สำหรับประกอบกิจกรรมในเวลากลางคืน ซึ่งศาลจังหวัดน่าน
มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกผู้ร้องเป็นเวลา ๑ ปี การที่สำนักทะเบียนอำเภอทุ่งช้างจะนำเหตุดังกล่าวมา
ดำเนินการถอนสัญชาติไทยของนายสายชลฯ ตามมาตรา ๑๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติฯ ซึ่งการถอน
สัญชาติไทยจะกระทบต่อสถานะทางสิทธิและเสรีภาพในฐานะของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่กฎหมายบัญญัติรับรอง
ไว้ กรณีนี้จะต้องพิจารณาถึงความรุนแรงของการกระทำผิดของนายสายชลฯ ซึ่งการกระทำผิดของนายสายชลฯ
ดังกล่าวมีผลกระทบต่อภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต
ร่างกายและทรัพย์สินและในการดำเนินชีวิตโดยปกติสุขบ้างแต่ก็ยังไม่ถึงขั้นร้ายแรง ประกอบกับเป็นการกระทำ
ความผิดครั้งแรกหลังจากที่ได้สัญชาติไทย ซึ่งน่าจะยังไม่ถึงขนาดที่เป็นเหตุให้ต้องถอนสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๗
(๔) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติฯ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของ
กรมการปกครอง ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครอง รับตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ
ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๔ วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔
ข้อหาหรือการการถอนสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๑)

๕. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

๕.๑ ข้อหาหรือการการสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านที่ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้าม
พ้นจากตำแหน่ง

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวโดยรับฟังข้อเท็จจริงจาก
ผู้แทนกรมการปกครองแล้วปรากฏว่านายพรพงษ์ มั่งมิตี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว
ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน
นายพรพงษ์ฯ เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมา ๒ วาระคือระหว่างวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๓
เมษายน ๒๕๕๒ และระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ ต่อมาภายหลังอำเภอได้ตรวจ
พบในขณะที่นายพรพงษ์ฯ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ว่า นายพรพงษ์ฯ เคยต้องคำพิพากษาศาลจังหวัด
พระนครศรีอยุธยาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๕ และคดีถึงที่สุด
แล้ว ซึ่งจากข้อเท็จจริงดังกล่าวมีข้อควรพิจารณาแบ่งได้สองกรณี ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและการเรียกเงินค่าตอบแทนคืนขณะดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๒ วาระ คือ ระหว่างวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ และ
ระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ กำหนดให้ผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและฝ่ายรักษาความสงบต้องมีคุณสมบัติและไม่มียกเว้นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ และตามมาตรา ๑๘ กำหนดให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและฝ่ายรักษาความสงบอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปี หรือต้องออกจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ หรือเพราะเหตุเช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒) ถึง (๗) เมื่อนายพรพงษ์ฯ เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๕ จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒(๑๑) จึงต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ ประกอบมาตรา ๑๔(๒) ตั้งแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งดังกล่าวในวาระแรก แต่เนื่องจากอำเภอได้ตรวจพบว่านายพรพงษ์ฯ เคยต้องคำพิพากษาของศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ภายหลังจากที่นายพรพงษ์ฯ ได้พ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านไปแล้ว จึงไม่อาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้อีก และเมื่อไม่อาจสั่งให้นายพรพงษ์ฯ พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้ นายพรพงษ์ฯ จึงยังคงมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและการเรียกให้นายพรพงษ์ฯ คืนเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จึงไม่อาจกระทำได้

กรณีที่สอง การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและการเรียกเงินค่าตอบแทนคืนขณะดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า เมื่อได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่านายพรพงษ์ฯ เคยต้องคำพิพากษาของศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด จึงขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของการที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ มาก่อนที่จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน แม้ต่อมาจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓ แต่เมื่อข้อเท็จจริงดังกล่าวมาปรากฏในภายหลังว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติของการที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ นายอำเภอจะต้องเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งนายพรพงษ์ฯ เป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง คือวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๓ วันจันทร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ข้อหารือคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน(นายประดับ แปกทิต) สำหรับกรณีนี้การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเกิดจากการไม่สุจริตของนายพรพงษ์ฯ ที่ไม่แจ้งว่าตนเคยต้องคำพิพากษาของศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดซึ่งเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ซึ่งตามข้อ ๗/๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนตำแหน่ง และเงินอื่นๆ ให้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้เรียกคืนเงินตอบแทนตำแหน่งที่ผู้นั้นได้รับมาในระหว่างการดำรงตำแหน่งโดยไม่ชอบดังกล่าวได้ ดังนั้น การเรียกให้คืนเงินค่าตอบแทนตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจากนายพรพงษ์ฯ จึงสามารถกระทำได้โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง คือวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ที่ประชุมมีมติ ให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๔ วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ๕.๑ ข้อหารือการสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านที่ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามพ้นจากตำแหน่ง)

๕.๒ หากหรือคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้าน

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกรมการปกครอง เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่าตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มียกเว้นลักษณะต้องห้าม

ดังต่อไปนี้ และ (๑๑) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับ ...กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ... ซึ่งคำว่า “กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด” ตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ย่อมมีความหมายเฉพาะพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดสระบุรีหมายเลขแดงที่ ๒๓๖๕/๒๕๓๗ ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จำเลย (นางสาวสุดใจ) จำหน่ายเมทแอมเฟตามีน อันเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ประเภท ๒ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓ ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงโทษจำคุก ๕ ปี ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณานับเป็นเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงลงโทษจำคุกจำเลย ๓ ปี ๔ เดือน โดยเริ่มจำคุกตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๖ และได้รับการปล่อยตัวเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ แต่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗(๑) และมาตรา ๘ (๑) ประกอบประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๓๕ (พ.ศ. ๒๕๔๙) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ลำดับที่ ๒๐ กำหนดให้เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภท ๑ เช่นเดียวกับ เฮโรอีน ต่อมาได้มีการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๘๐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ ทำให้นางสาวสุดใจ ได้รับการล้างมลทินและไม่เป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ แต่การล้างมลทินดังกล่าวมีผลเฉพาะมลทินตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่การล้างความผิดที่กระทำและโทษที่ได้รับ โดยไม่รวมถึงพฤติกรรมการกระทำของบุคคลผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดกระทำผิดกรรมใดไว้พฤติการณ์นั้นย่อมยังคงมีอยู่โดยมิได้ถูกลบล้างไปด้วย ดังนั้น พฤติกรรมของนางสาวสุดใจดังกล่าวอาจเข้าลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ใหญ่บ้านตามที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราอื่นของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ด้วยแล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้รับสมัครเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน (นางสาวสุดใจ) เคยมีพฤติกรรมที่กระทำความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ต่อมาภายหลังได้มีกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กำหนดให้เมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภท ๑ เช่นเดียวกับ เฮโรอีน ซึ่งพฤติกรรมของนางสาวสุดใจดังกล่าวอาจใช้เป็นเหตุเพื่อสั่งให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต่อไปได้เนื่องจากเป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรมตามมาตรา ๑๒(๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ทั้งนี้ เทียบเคียงได้กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เลขเสร็จ ๖๕๗/๒๕๔๑ ที่ประชุมมีมติให้กรรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ๕.๒ หรือคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้าน)

๕.๓ การหรือการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ บ้านแม่ตะละ ตำบลยั้งเมิน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกรรมการปกครองและจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ราษฎรในหมู่บ้านได้อพยพย้ายออกนอกพื้นที่หมู่บ้านจนทำให้หมู่บ้านเดิมขาดองค์ประกอบของหมู่บ้านตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จะเป็นเหตุให้หมู่บ้านเดิมต้องถูกยุบหรือไม่

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงตามที่ผู้แทนจังหวัดเชียงใหม่ ชี้แจงว่า หมู่ที่ ๖ บ้านแม่ตะละ ตำบลยั้งเมิน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ยังเป็นหมู่บ้านตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม

๒๕๕๐ และกระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงเขตที่ทำให้หมู่ที่ ๖ ตำบลยังเมิน ถูกยุบ
 ดังนั้น หมู่ที่ ๖ ตำบลยังเมิน ยังเป็นหมู่บ้านตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าว

ประเด็นที่สอง กรณีที่สำนักกฎหมาย สป. หรือเพิ่มเติมว่า หากต่อมาได้มีราษฎรย้ายกลับมา
 สร้างบ้านเรือนในพื้นที่หมู่บ้านเดิมที่ได้อพยพออกไปแล้วจะถือว่าหมู่บ้านเดิมยังคงมีสภาพเป็นหมู่บ้านอยู่ หรือไม่

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า เมื่อประเด็นที่หนึ่งพิจารณาแล้วว่า หมู่ที่ ๖
 ตำบลยังเมิน ยังคงเป็นหมู่บ้านอยู่ ในประเด็นนี้ก็ไม่ต้องพิจารณาแต่อย่างใด

ประเด็นที่สาม การที่ราษฎรจำนวน ๕ ครัวเรือน ได้ย้ายกลับมาสร้างบ้านเรือนอาศัยอยู่ในหมู่
 ที่ ๖ ตำบลยังเมิน อำเภอสะเมิง มีผลให้การดำเนินการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากราษฎร
 เหล่านั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน และเป็นผู้ขาดคุณ
 คุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้าน และผู้รับสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมี
 ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้น
 ติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือกและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน ตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่ง
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หากไม่ครบองค์ประกอบดังกล่าวก็เป็นผู้ที่ไม่
 คุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครองรับความเห็นของ
 คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

*(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔
 ๕.๓ หรือการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ บ้านแม่ตะละ ตำบลยังเมิน อำเภอสะเมิงจังหวัดเชียงใหม่)*

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ข้อหาหรือการอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนสมาคมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว โดยได้ฟังข้อเท็จจริงจาก
 คำชี้แจงของผู้แทนกรมการปกครองแล้วเห็นว่า การที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุญาต
 จัดทะเบียนแต่งตั้งกรมการสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเสริมมิตรวิทยาขึ้นใหม่ทั้งหมด เป็นการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย
 อุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่ได้วินิจฉัยว่าคำสั่งนายทะเบียนสมาคมประจำจังหวัด
 พระนครศรีอยุธยาที่รับจดทะเบียนการแต่งตั้งกรมการสมาคมขึ้นใหม่ทั้งหมด โดยมี นายราชัน เศวตอมรกุล เป็น
 นายกสมาคม และนายราชวัชร โรจนทินกร เป็นเลขาธิการสมาคม เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
 ไม่ได้เป็นการดำเนินการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของทางจังหวัดเอง เมื่อการดำเนินการเพิกถอนคำสั่งของ
 จังหวัดดังกล่าว มีผลกระทบต่อสิทธิของนายราชัน เศวตอมรกุล และนายราชวัชร โรจนทินกร ก็สามารถที่จะใช้
 สิทธิทางศาลต่อไปได้ การที่นายราชัน เศวตอมรกุล และนายราชวัชร โรจนทินกร อุทธรณ์คำสั่งของจังหวัด
 ดังกล่าว นอกจากจะเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งถือเป็นคำสั่งทาง
 ปกครองของรัฐมนตรีที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.
 ๒๕๓๙ ตามความเห็นของสำนักกฎหมาย สป.แล้ว ยังจะเป็นการอุทธรณ์ในประเด็นเดียวกันและอาศัยเหตุอย่าง
 เดียวกันที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์เป็นการยุติไปแล้ว หากผู้อุทธรณ์เห็นว่า ตนเองไม่มีโอกาสที่จะได้โต้แย้งและ
 แสดงพยานหลักฐานของตนในเรื่องดังกล่าวก็สามารถที่จะไปใช้สิทธิทางศาลเพื่ออำนวยการความเป็นธรรมต่อไปได้
 ที่ประชุมมีมติให้กรมการปกครองรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการใน
 ส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

*(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๕๓ วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)
 ข้อหาหรือการอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนสมาคมประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)*

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ มท .มีความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายของ กรมที่ดิน

๑.ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

๑.๑ กรมที่ดินควรแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงว่า กรณีการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ นั้น หากที่ดินแปลงดังกล่าวมีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่จำนวนมากอย่างเช่นที่ดินสาธารณประโยชน์ที่เป็นที่ป่าช้าสำหรับฝังและเผาศพ หรือที่ดอนปู่ตาซึ่งส่วนใหญ่จะมีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น สมควรดำเนินการสงวนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นไว้ สำหรับเป็นสวนสาธารณะประจำชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่านำไปก่อสร้างอาคาร ซึ่งในการปรับพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารต้องตัดโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่จำนวนมากลงทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย แม้ว่า การที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเสนอขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อก่อสร้างที่ตั้งของหน่วยงานนั้น จะมีประโยชน์ทั้งด้านการประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินจากเอกชน และยังเป็น การป้องกันปัญหาประชาชนบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ แต่ก็ควรพิจารณาอนุญาตเฉพาะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่

๑.๒ ในการดำเนินการเพื่อถอนสภาพที่ดิน นั้น กรมที่ดินควรตรวจสอบว่าหน่วยงานผู้ขอใช้มี การดำเนินการถูกต้องและครบถ้วนตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งหากหน่วยงานดังกล่าวจะเข้าใช้ ประโยชน์ในที่ดินก่อนดำเนินการถอนสภาพ ควรให้ดำเนินการขออนุญาตเข้าครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน ชั่วคราวโดยเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินด้วย ทั้งนี้กรมที่ดินควรตรวจสอบ ว่ามีหน่วยงานใดที่เข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์โดยไม่ขออนุญาตตามมาตรา ๙ โดยจะต้องเร่งรัดให้ดำเนินการให้ ขออนุญาตถูกต้องเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เอกชน อีกทั้งควรหามาตรการบังคับเพื่อให้ส่วนราชการรีบเร่งดำเนินการขอ อนุญาตตามมาตรา ๙ และมาตรา ๘ ให้ถูกต้อง เช่น การแจ้งไปยังสำนักงบประมาณเพื่องดการสนับสนุน งบประมาณสิ่งปลูกสร้างอาคารแก่ส่วนราชการที่ดำเนินการโดยไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นต้น

๑.๓ ในการจัดประชุมเพื่อรับความเห็นจากผู้ที่เคยใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์กรมที่ดินควร ดำเนินการวางรูปแบบของบันทึกการประชุม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวันเดือนปีที่ประชุม สถานที่จัดประชุม จำนวนผู้เข้าประชุม และมติของที่ประชุมให้มีความชัดเจน

๑.๔ กรณีหน่วยงานของรัฐดำเนินการเสนอขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อก่อสร้างที่ตั้งของ หน่วยงานนั้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามของอาคารต่างๆ ควรมีการวางแผนการใช้ประโยชน์ ที่ดินโดยจัดทำแบบแปลนด้านภูมิสถาปัตยกรรมด้วย

๑.๕ กรณีมีหน่วยงานของรัฐเสนอขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงเดียวกันเพื่อก่อสร้างอาคาร สถานที่จำนวนหลายแห่ง ควรดำเนินการเสนอมาพร้อมกัน เพื่อจะได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาฉบับเดียวกัน

๑.๖ สำหรับกรณีผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองชี้แจงว่าได้เสนอขอถอนสภาพที่ดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แปลงป่าช้าบ้านดอนคู เพื่อใช้เป็นที่ตั้งที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล และใน อนาคตจะก่อสร้างศูนย์เด็กเล็กด้วย ดังนั้นจึงควรแก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผลว่า “เพื่อมอบหมายให้องค์การ บริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองใช้เป็นที่ตั้งที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง และใช้ประโยชน์อย่างอื่นใน ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้” เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลศรี บุญเรืองสามารถใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวเพื่อก่อสร้างอาคารศูนย์เด็กเล็กได้ด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ ร่าง พระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พ.ศ.)

๑.๗ การถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งปัจจุบันพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดิน แปลงดังกล่าวแล้ว เมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความพร้อมที่จะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวก็ควร

จะดำเนินการถอนสภาพที่ดินแปลงดังกล่าวในคราวเดียวเพื่อความสะดวกรวดเร็วและประหยัดงบประมาณในการดำเนินการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินฯ

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในท้องที่ตำบลเนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.)

๑.๘ การสร้างเมรุเผาศพในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวไว้เป็นสัดส่วนและราษฎรได้ใช้เมรุดังกล่าวเป็นที่เผาศพ แสดงว่าราษฎรยังคงใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวอยู่จนถึงปัจจุบัน กรณีที่เทศบาลขอถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงข้างต้นบางส่วน เพื่อใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลและศูนย์พัฒนาอาชีพ และราษฎรในชุมชนท้องถิ่นเห็นชอบให้ถอนสภาพที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการได้ โดยราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่ขอถอนสภาพแล้ว ดังนั้นกรมที่ดินจึงควรบันทึกข้อเท็จจริงให้ชัดเจนว่าที่ดินสาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแปลงดังกล่าว มีที่ดินเนื้อที่ประมาณเท่าใดที่ราษฎรยังคงใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่จนถึงปัจจุบัน และที่ดินเนื้อที่ประมาณเท่าใดที่ราษฎรได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว

๑.๙ กรณีที่ดินสาธารณประโยชน์ที่เป็นที่ป่าช้าสำหรับฝังและเผาศพ นั้น ส่วนใหญ่จะมีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น สมควรดำเนินการสงวนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นไว้ สำหรับเป็นสวนสาธารณะประจำชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเสนอขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อก่อสร้างที่ตั้งของหน่วยงานนั้นควรพิจารณาอนุญาตเฉพาะที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่

๑.๑๐ ในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินฯในครั้งต่อไป กรมที่ดินควรดำเนินการตรวจสอบว่ามีการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์แปลงดังกล่าวหรือไม่พร้อมรูปถ่ายสภาพพื้นที่จริงเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลทุ่งกระเซาะ อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก พ.ศ.)

๑.๑๒ กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งมีเนื้อที่ขนาดใหญ่ นั้น กรมที่ดินควรประสานกรมการปกครอง (นายอำเภอ) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกันในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ เพื่อร่วมกันกำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวว่าที่ดินในส่วนใดสมควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ในการสร้างสำนักงานที่ดินในส่วนใดควรสงวนที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง หรือรักษาพื้นที่ไว้เพื่อประโยชน์ในด้านนั้นหนาและการรักษาสภาพแวดล้อม

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลลี้หลวง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.)

๑.๑๓ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายเห็นว่าร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับ และสามารถให้ประโยชน์ที่ดินในที่ดินแปลงดังกล่าวเพื่อสถาบันราชการได้ หากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของผังเมืองรวมจังหวัดตามที่กรมโยธาธิการและผังเมืองผู้ยกร่าง ซึ่งเห็นว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ในปัจจุบันมีจำนวนจำกัด ควรสงวนหรือรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์เหล่านี้ไว้เป็นที่โล่งเพื่อประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นหนาและการรักษาสภาพแวดล้อมต่อไป ดังนั้น กรมที่ดินควรนำความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองใช้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาเพื่อถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ในครั้งต่อไปด้วย

๑.๑๔ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินของรัฐเป็นที่ตั้งที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากมีงบประมาณจำกัด นั้น ควรนำความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองมาใช้โดยควรปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความร่มรื่นและใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

๑.๑๕ สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณเพียงพอ และมีความประสงค์ที่จะก่อสร้างที่ตั้งของหน่วยงานของตน อาจใช้วิธีจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างแทนการขอใช้ที่ดินของรัฐก็ได้ ซึ่งที่ดินที่จัดซื้อยังคงเป็นทรัพย์สินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านอื่นๆต่อไปได้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ร่างพระราชกฤษฎีกากองสภภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลดอนปรุ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.)

๒. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ

๒.๑ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่าการจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ กระทรวงมหาดไทยสามารถกำหนดเงื่อนไขในการให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ได้ จึงให้กำหนดเงื่อนไขลงในประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อมอบหมายให้เทศบาลตำบลด่านมะขามเตี้ยดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อสังเกตข้างต้นของกรมโยธาธิการและผังเมืองสำหรับไว้ให้ประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ในท้องที่ตำบลด่านมะขามเตี้ย อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๒.๒ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ มีความเห็นว่าจากข้อมูลจากผู้แทนเทศบาลตำบลโชคชัย ชี้แจงว่า เทศบาลตำบลโชคชัยได้นำเครื่องปั้นดินเผาदानเกวียน ที่สร้างจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านदानเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มาใช้ประดับตกแต่งภายในอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลโชคชัย นับว่าเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นที่ดียิ่ง

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ ในท้องที่ตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา)

๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างกฎหมายที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง จึงอยู่ในความสนใจของสาธารณชน ดังนั้น กรมที่ดินในฐานะส่วนราชการผู้เสนอร่างกฎหมาย จึงต้องจัดเตรียมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงถึงความเป็นมา เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในพื้นที่ที่เป็นของเอกชนว่า ปัจจุบันกรมที่ดินได้ดำเนินการไปแล้วก็ไร คงเหลือที่จะดำเนินการอีกก็ไร เป็นต้น และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับจะทำให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น กรมที่ดินจึงควรจะต้องเตรียมคำชี้แจงในกรณีนี้ว่า กรมที่ดินมีหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปมั่นใจได้ว่าจะไม่มีการเอาที่ดินที่อยู่ในการดูแลของรัฐมาดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยอาศัยช่องทางตามกฎหมายดังกล่าว

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๓ วันจันทร์ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓)

๔. ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ (การออกโฉนดที่ดินบนเกาะ)

คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าวโดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมที่ดินแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ตามร่างกฎกระทรวงฯ ที่กรมที่ดินเสนอเป็นการแก้ไขความในข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ออกโฉนดที่ดินบนเกาะซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามเกาะที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดนั้น กรมที่ดินจะเสนอทบทวนนโยบายของภาครัฐว่ายังคงยืนยันที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะ เพื่อป้องกันการบุกรุกของราษฎรกับเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่อีกต่อไปหรือจะยกเลิกนโยบายดังกล่าว เนื่องจากการเสนอร่างกฎกระทรวงฯ เพื่อแก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) มีนโยบายที่ชัดเจนในการป้องกันการบุกรุกของราษฎรกับเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับกรมที่ดินไม่มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชาชนผู้ที่เดือดร้อนชัดเจนจากการบังคับใช้กฎกระทรวงดังกล่าวที่กรมที่ดินกล่าวอ้าง อีกทั้งควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลดีผลเสียระหว่างความเดือดร้อนของประชาชน และความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งปัจจุบันถูกทำลายจนเหลือน้อยลงและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติก่อให้เกิดภัยพิบัติสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ หากกรมที่ดินประสงค์ที่จะออกกฎกระทรวงฉบับใหม่เพื่อยกเว้นนโยบายสำคัญของรัฐ จะต้องมีความชัดเจนและมีน้ำหนักเพียงพอที่จะทำให้สาธารณชนเข้าใจได้ และควรต้องมีแนวทางและมาตรการป้องกันในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรด้วย นอกจากนี้ เกาะต่างๆ ในประเทศไทยทั้งที่อยู่ในทะเลและแม่น้ำอยู่ในความดูแลของหลายหน่วยงาน อาทิ อุทยานแห่งชาติ กองทัพเรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการเสนอร่างกฎหมายใดๆ ก็ตาม ควรจะสอบถามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งกรมที่ดินยังไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด และยังไม่มีความชัดเจนว่าร่างกฎกระทรวงฉบับนี้จะใช้บังคับรวมถึงเกาะในแม่น้ำด้วยหรือไม่

๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ “ข้อ ๑๔ ที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย แต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินดังต่อไปนี้ (๓) ที่เกาะ แต่ไม่รวมถึงที่ดินของผู้มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน มีใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชนหรือที่ดินซึ่งได้มีการจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติแล้ว” โดยที่เจตนารมณ์ในการออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ นั้น เนื่องจากเป็นนโยบายของภาครัฐ ที่เห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะ เพื่อป้องกันการบุกรุกของราษฎรกับเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ได้มีข้อยกเว้นให้แก่ผู้ที่ทำประโยชน์และมีเอกสารหรือหลักฐานแจ้งการครอบครองข้างต้นแล้ว แต่เนื่องจากตามความในร่างกฎกระทรวงฯ ที่ กรมที่ดินเสนอ “ให้ออกโฉนดที่ดินบนเกาะซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามเกาะที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด” น่าจะเข้าข่ายเป็นการออกกฎที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคตามมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” เพราะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการบังคับใช้กฎหมายเป็นการทั่วไปกับเกาะอื่นๆ ด้วย

คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยฯ จึงไม่เห็นด้วยกับร่างกฎกระทรวงดังกล่าว เนื่องจากร่างกฎกระทรวงดังกล่าวน่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่หากกรมที่ดินยังคงยืนยันที่จะเสนอร่างกฎกระทรวงดังกล่าวอันเป็นการตรากฎหมายเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงมหาดไทย ให้กรมที่ดินนำความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เสนอเพื่อ
ประกอบการพิจารณาด้วย

ที่ประชุมมีมติ ให้กรมที่ดินรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เพื่อดำเนินการต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๕๘/๒๕๕๓ วันพุธที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๕. รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ

ผู้แทนกรมที่ดิน รายงานว่าตามที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้
พิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในคราว
ประชุมของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ และ
คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยให้กรมที่ดินรับความเห็นของคณะกรรมการ
พิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นั้น กรมที่ดินได้นำความเห็นของคณะกรรมการ
พิจารณาร่างกฎหมายฯ เวียนแจ้งให้ทุกจังหวัดทราบเพื่อถือปฏิบัติประกอบการพิจารณา เรื่อง ทบวง
การเมืองขอถอนสภาพหรือขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้ว ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท
๐๕๑๑.๓/ว ๑๖๘๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองขอ
ถอนสภาพหรือขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการแล้ว ดังนี้

๕.๑ การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐควรคำนึงถึงที่ดิน
สาธารณประโยชน์ประเภทที่ป่าช้าสำหรับฝัง และเผาศพ หรือที่ดอนปู่ตาซึ่งส่วนใหญ่จะมีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่
อย่างหนาแน่น สมควรดำเนินการสงวนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนั้นไว้ สำหรับเป็นสวนสาธารณะประจำชุมชน
เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่านำไปก่อสร้างอาคาร ซึ่งในการปรับพื้นที่เพื่อ
ก่อสร้างอาคาร ทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย แม้การใช้ที่ดินดังกล่าวจะเป็นการป้องกันปัญหาประชาชนบุกรุกที่
สาธารณประโยชน์ แต่ก็ควรพิจารณาอนุญาตเฉพาะที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นอยู่

๕.๒ การดำเนินการเพื่อขอถอนสภาพที่ดิน หากทบวงการเมืองใดมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้อง
เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินก่อนที่จะดำเนินการขอถอนสภาพตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แล้วเสร็จ ให้ยื่นคำขอ
อนุญาตใช้ที่ดินของรัฐตามมาตรา ๙ ในขณะเดียวกันให้ดำเนินการเรื่องการถอนสภาพไปด้วย ทั้งนี้ควรตรวจสอบ
ว่ามีหน่วยงานใดที่เข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์โดยไม่ขออนุญาตตามมาตรา ๙ โดยจะต้องเร่งรัดให้ดำเนินการให้
ขออนุญาตถูกต้องเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เอกชน

๕.๓ การจัดประชุมเพื่อรับความเห็นของราษฎรในพื้นที่ ให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับวันเดือนปี
สถานที่ จำนวนผู้เข้าประชุม และมติของที่ประชุมให้มีความชัดเจน

๕.๔ กรณีหน่วยงานของรัฐดำเนินการเสนอขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อก่อสร้างที่ตั้งของ
หน่วยงานนั้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามของอาคารต่างๆ ให้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
โดยจัดทำแบบแปลนด้านภูมิสถาปัตยกรรมด้วย

๕.๕ หากมีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานขอใช้ที่ดินเป็นบางส่วนในที่สาธารณประโยชน์แปลง
เดียวกัน ให้เสนอถอนสภาพพร้อมกัน เพื่อจะได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาฉบับเดียวกัน

มติที่ประชุม คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ รับทราบตามที่กรมที่ดินรายงาน

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔)

๖. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายมีความเห็นเรื่องอื่นๆ

๖.๑ สืบเนื่องจากระเบียบวาระที่ ๓.๑ เรื่องร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณ
สมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในท้องที่ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ.
ข้อเท็จจริงจากข้อมูลและผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราชชี้แจงว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแปลง “ป่าสนสร้อย” ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่ ๑๘๐๑๓ หมู่ที่ ๕
ตำบล ทุ่งปรัง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่าได้มีส่วนราชการต่างๆ เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดิน

จำนวนมาก แต่มีเพียงมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ดำเนินการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา ๘ และขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ มิได้ดำเนินการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และได้ขออนุญาตที่ดินตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด จึงเข้าข่ายเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ซึ่งเรื่องการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐและขออนุญาตที่ดิน นั้น คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ เห็นว่า ตามที่ได้ตรวจพิจารณา ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในหลายๆ แห่งที่ผ่านมา ปรากฏว่าการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐโดยส่วนใหญ่ที่ขออนุญาตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันมักจะเข้าไปดำเนินการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ก่อนที่จะขออนุญาต ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนมีกรณีเอกชนเข้าไปบุกรุกที่ดินของรัฐ เช่น ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลสีกหลิง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. ที่เสนอ คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ ตรวจพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๔ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งหากรัฐจะไปดำเนินการกับเอกชนที่บุกรุกครอบครองที่สาธารณะในลักษณะเดียวกัน ก็อาจทำให้ประชาชนเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกัน จึงควรปฏิบัติตามขั้นตอนตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยในระหว่างดำเนินการถอนสภาพที่ดินหากหน่วยงานที่ขอใช้ประโยชน์ในที่ดินจำเป็นต้องเข้าใช้ที่ดินก่อน สามารถขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐชั่วคราวตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ตามหนังสือสั่งการ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๓๑๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยปัจจุบันหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ที่เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินยังคงเพิกเฉยที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย ดังนั้น คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ เห็นควรให้กรมที่ดินประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ในฐานะที่อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน) และผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง (ให้ช่วยเหลือพิจารณาในส่วน of ผังเมือง) เพื่อร่วมกันกำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวว่าที่ดิน ในส่วนใดสมควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ในการสร้างสำนักงาน ที่ดินในส่วนใดควรสงวนที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง หรือรักษาพื้นที่ไว้เพื่อประโยชน์ในด้านนั้นหนาแน่นและการรักษาสภาพแวดล้อม และให้หน่วยงานของรัฐต่างๆ ที่เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายรีบดำเนินการขออนุญาตที่ดินให้ถูกต้อง โดยให้เร่งรัดดำเนินการที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแปลง “ป่าสนสร้อย” ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเลขที่ ๑๘๐๑๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งปรัง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลำดับแรก

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

๖.๒ คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ มีความเห็นว่า ตามที่คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ ได้เคยมีความเห็นไว้ ในการตรวจพิจารณา ร่างกฎหมายหรือข้อหารือที่เสนอมา โดยปรากฏในรายงานการประชุมครั้งต่างๆ นั้น ให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมเป็นหมวดหมู่หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ ทั้ง ๒ คณะทราบ และนำเรียนปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาหรือถือปฏิบัติต่อไป

ที่ประชุมมีมติ ให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ ต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔)

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยมีความเห็น เกี่ยวกับร่างกฎหมายของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม

๑.๑ ปัจจุบันความเจริญทางด้านเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ได้พัฒนาไปมากขึ้น กรมโยธาธิการและผังเมืองควรนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้เพื่อช่วยในการสร้างภาพสามมิติในการวางผังเมืองจาก สภาพพื้นที่ดินว่างเปล่าเมื่อมีการวางผังเมืองแล้ว จะพัฒนาให้เห็นภาพในอนาคตหลังการวางผังเมืองเสร็จสิ้นอย่างไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนที่มารับฟังความคิดเห็นในการวางผังเมืองสามารถมองเห็นภาพของความปลอดภัยได้ชัดเจนขึ้น และจะได้รับความร่วมมือของประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองมากขึ้น

๑.๒ ในกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองแต่ละฉบับใช้ระยะเวลาโดยมีกระบวนการตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและขั้นตอนทางบริหาร กรมโยธาธิการและผังเมืองควรเร่งรัดกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองให้รวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

๑.๓ การวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการวางและจัดทำผังเมืองรวมนาน อาจทำให้สภาพของเมืองเปลี่ยนแปลงไปจากเมืองเมื่อเริ่มวางผัง ในการวางผังเมืองต้องตามการเปลี่ยนแปลงของเมืองให้ทันจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ กรมโยธาธิการและผังเมืองควรลดระยะเวลาในการดำเนินการในบางขั้นตอนลงโดยอาจดำเนินการไปพร้อมๆกันได้ เช่น ในระหว่างที่เสนอให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ควรตรวจสอบความถูกต้องของรายละเอียดด้านต่างๆไปพร้อมกัน และอาจจัดตั้งคณะทำงานประกอบด้วยวิศวกร นักผังเมือง สถาปนิก นายช่างโยธา และนิติกรร่วมกันเร่งรัดดำเนินการให้สามารถออกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้รวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในพื้นที่เปิดใหม่นั้นควรจัดลำดับความสำคัญว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนหรือไม่ และสมควรให้ความสำคัญกับการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเพื่อแทนการให้ใช้บังคับผังเมืองรวม เนื่องจาก “ผังเมืองรวม” เป็นแผนผังนโยบายมาตรการควบคุมโดยทั่วไป ส่วน “ผังเมืองเฉพาะ” เป็นแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อการพัฒนา รักษาเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งควรประสานงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาปรับแก้ไขเพิ่มเติมรูปแบบถ้อยคำของร่างกฎกระทรวงให้สั้นกระชับรัดแต่ให้ความหมายที่ชัดเจน

๑.๔ การวางและจัดทำผังเมืองในพื้นที่บางแห่ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีขนาดเล็กควรวางและจัดทำเป็นผังเมืองเฉพาะจะเหมาะสมกว่า เพราะจะเป็นการพัฒนา รักษาบริเวณเฉพาะแห่ง อีกทั้งยังทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่มากกว่าผังเมืองรวม

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนบ้านใหม่ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.)

๑.๕ กรณีผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองชี้แจงว่ามีร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประมาณ ๑๗๐ ผัง โดยอ้างว่าต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเนื่องจากในร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงมีรายละเอียดจำนวนมาก สมควรจะลดรายละเอียดด้านต่างๆลงนั้น คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯเห็นว่า ควรลดรายละเอียดลงให้เหลือเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การพิจารณาร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมได้เร็วขึ้น เช่น เส้นชั้นความสูงไม่จำเป็นต้องใส่ในแผนที่หรือแผนผังทุกฉบับแต่ควรคงให้มีเส้นชั้นความสูงในบางฉบับเพื่อให้ทราบถึงความสูงต่ำของพื้นที่ต่างๆสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาก่อสร้างอาคารไม่ให้ขวางกั้นทางระบายน้ำตามธรรมชาติ และใช้ในการก่อสร้างทางระบายน้ำเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่

๑.๖ กรณีความต้องการของประชาชนในพื้นที่และความเห็นของฝ่ายวิชาการไม่สอดคล้องกัน กรมโยธาธิการและผังเมืองควรประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมจัดประชุมประชาชนเพื่อร่วมกันพิจารณาผลดีผลเสีย และหาข้อสรุปว่าบริเวณใดสมควรกำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทใด ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนว่าการกำหนดให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินตามประเภทต่างๆแล้วประชาชนใน

พื้นที่จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าการที่ผังเมืองกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้วจะได้ประโยชน์ในด้านใด และในการก่อสร้างทางหลวงมักจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่สามารถเดินทางติดต่อระหว่างสองฝั่งทางในชุมชนได้ แต่เมื่อมีทางหลวงขนาดใหญ่ก่อสร้างในพื้นที่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการติดต่อ เนื่องจากทางหลวงจะไม่กำหนดจุดกลับรถในบริเวณชุมชน แต่กำหนดไว้อยู่ห่างจากชุมชนประมาณ ๒ - ๓ กิโลเมตร ประชาชนจึงขับรถสวนทางจราจรมากกว่าไปกลับรถในจุดที่กำหนด และมักจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุเสมอ

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองอำนาจเจริญ พ.ศ.)

๑.๗ ปัญหาด้านอุทกภัยที่ผ่านๆ มามีการกล่าวอ้างว่า เกิดจากปัญหาของการวางผังเมืองที่ไม่มีการกำหนดให้เป็นทางน้ำไหลเพื่อระบายน้ำหลากก่อให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมในวงกว้าง ซึ่งผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองชี้แจงว่าปัจจุบันกรมทางหลวงชนบท และกรมทางหลวงได้นำแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่งทำกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมไปพิจารณาในการเสนอของบประมาณในโครงการก่อสร้างทางหลวง เนื่องจากหากเป็นเส้นทางที่ไม่อยู่ในผังเมืองแล้ว ส่วนใหญ่จะไม่ได้มีการพิจารณาโดยทั้งสองหน่วยงานดังกล่าวพิจารณาใช้เฉพาะเส้นทางแต่ไม่มีการพิจารณาก่อสร้างทางระบายน้ำหรือท่อลอดถนนเนื่องจากผู้ออกแบบมองเฉพาะเส้นทางในพื้นที่ที่อยู่ในที่สูง โดยมีได้มองในภาพรวมว่าในฤดูฝนน้ำอาจไหลหลากจากพื้นที่ข้างเคียง เมื่อน้ำไหลมาถึงทางหลวงซึ่งสร้างขวางทางน้ำเสมือนคันกันน้ำแล้ว ทำให้น้ำไม่สามารถระบายลงตามแหล่งน้ำธรรมชาติได้ทัน จึงไหลหลากเข้าท่วมพื้นที่ต่างๆเกิดปัญหาน้ำท่วมได้ ดังนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงควรใช้โอกาสนี้เสนอเป็นวาระแห่งชาติในการศึกษาภาพรวมของเมืองทั้งเมืองเพื่อศึกษาเส้นทางการระบายน้ำตามธรรมชาติ เมื่อมีการก่อสร้างทางหลวงแล้วต้องมีข้อกำหนดให้ก่อสร้างท่อลอดหรือทางระบายน้ำไว้ในผังเมืองด้วยเพื่อป้องกันปัญหาทางหลวงไม่มีทางระบายน้ำก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ต่างๆ

๑.๘ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมซึ่งมีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลครั้งต่อไป นั้น หากมีหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเขตผังเมืองรวม กรมโยธาธิการและผังเมืองควรแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการศึกษาผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเกาะภูเก็ต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเกาะภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓))

๑.๙ ในการจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะแต่ละประเภทมีหลักการและแนวคิดที่แตกต่างกัน ในการจัดทำผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมืองควรศึกษารูปแบบหรือแนวคิดของแต่ละผังเกี่ยวกับแผนผังนโยบายและโครงการ การดำเนินการ รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาของแต่ละผัง เพื่อกำหนดผังเมืองให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยผังเมือง

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.)

๑.๑๐ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชน บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ที่ใช้บังคับแล้วส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีลักษณะเป็นผังชนบทมากกว่าเป็นผังเมือง สมควรนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ต่างๆเห็นความสำคัญในการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าวซึ่งมีการมองภาพรวมของเมืองในด้านต่างๆอย่างเป็นระบบ และหากสามารถควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดของผังเมืองแล้ว ผังเมืองก็จะเป็นตัวควบคุมทิศทางการเจริญเติบโตของเมือง ไม่ให้การพัฒนาของเมืองก่อให้เกิดปัญหาส่งผลกระทบต่อชุมชน ทั้งด้านการระบายน้ำ และการคมนาคมขนส่ง อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และเนื่องจากพื้นที่ในเขตผังเมืองรวมชุมชนบ้านแพ้วส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบท ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น ในโครงข่าย

คมนาคมสำหรับถนนที่จะก่อสร้างตามโครงการใหม่นั้น ไม่ควรก่อสร้างขวางทางน้ำ อีกทั้งควรกำหนดทางระบายน้ำให้พอเพียงด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.....)

๑.๑๑ เนื่องจากในปี ๒๕๕๓ ได้เกิดอุทกภัยร้ายแรงขึ้นในจังหวัดลพบุรี ดังนั้นการวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างการคมนาคมและขนส่ง การสาธารณสุข โภค สภาพแวดล้อม เพื่อให้สามารถใช้ผังเมืองรวมเป็นแนวทางในการสร้างหรือพัฒนาเมือง เช่น การกำหนดแนวกถนนโครงการในเขตผังเมืองรวมจะต้องคำนึงถึงระบบการระบายน้ำ ไม่ควรวางแนวกถนนขวางทางน้ำ ฯลฯ

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พ.ศ.....)

๑.๑๒ ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงผังเมืองรวมเมืองบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบ้านหมี่ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารสามารถดำเนินการออกเทศบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมอาคารโดยนำความในกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมบ้านหมี่มาบัญญัติในเทศบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับเพื่อควบคุมการก่อสร้างอาคารในเขตผังเมืองได้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พ.ศ.....)

๑.๑๓ การกำหนดที่ว่างตามแนวนานริมทางไว้ว่างมากจะเป็นการลดรอนสิทธิของเจ้าของที่ดินมากเกินความจำเป็น เนื่องจากเจ้าของที่ดินไม่อาจใช้ประโยชน์ที่ดินผืนไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมได้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.....)

๑.๑๔ จากข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองรวมชุมชนดอกคำใต้ ไม่ได้กำหนดให้มีที่ดินประเภทอุตสาหกรรมไว้ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่าในการวางและจัดทำผังเมืองรวมควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตที่อาจมีการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขยายตัวเข้ามาในเขตผังเมืองรวมชุมชนดอกคำใต้ จึงควรกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจไว้เป็นการล่วงหน้าด้วย และควรให้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีลักษณะเป็นสวนสาธารณะเพื่อใช้เป็นสถานที่ในการออกกำลังกายและการพักผ่อนหย่อนใจอย่างแท้จริง

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ / ๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงกำหนดการขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวมต่อไปอีกหนึ่งปี จำนวน ๑๒ ฉบับ))

๑.๑๕ วัตถุประสงค์ของการวางผังเมืองของผังเมืองรวมชุมชนพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลกเพื่อการอนุรักษ์และรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร กรมโยธาธิการและผังเมืองควรกำหนดรายละเอียดการใช้ประโยชน์ตามแผนผังเพื่อให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และรักษาแหล่งน้ำตามวัตถุประสงค์สำหรับการวางและจัดทำผังเมืองครั้งต่อไปและควรวางแผนการดำเนินงานการต่ออายุผังเมืองเพื่อให้กระบวนการขั้นตอนต่างๆ เป็นไปโดยเหมาะสมกับกำหนดระยะเวลาด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.....)

๑.๑๖ การควบคุมผังของเมืองท่องเที่ยว เช่น ชุมชนปาย จำเป็นต้องพิจารณาให้มี ข้อกำหนดต่างๆ มากขึ้น เช่น ควบคุมขนาดและสีของป้าย ควบคุมสีของอาคารบ้านเรือน เพื่อรักษาทัศนียภาพของเมือง และควรเป็นการวางผังเฉพาะจะเหมาะสมและถูกต้องตามหลักของการผังเมืองมากกว่า

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ.)

๑.๑๗ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ มีข้อสังเกตจากการสอบถามผู้ชี้แจงและปรากฏจากเอกสารสำเนารายงานการประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรื่องการพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสีย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ณ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมฯ ลงมติเห็นด้วยกับคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยบริเวณสถานีรถไฟ(สีขาว) เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (สีน้ำเงิน)ในบริเวณเขตทางสถานีรถไฟนาสารในเขตเทศบาลเมืองนาสาร จำนวน ๑๖ ไร่ ซึ่งเป็นเอกฉันทน์ เนื่องจากที่ดินบริเวณสถานีรถไฟบ้านนาสาร โรงงานปูนที่พีโอ โพลีน จำกัด(มหาชน) เข้าใช้ประโยชน์จากการรถไฟแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางชุมชน ทำให้บริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน ทั้งในด้านฝุ่นและการจราจรขนส่งของโรงงาน พร้อมเสนอให้เจ้าของพื้นที่ คือ การรถไฟแห่งประเทศไทย ได้รับทราบและให้ข้อคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองด้วย ซึ่งปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง ครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาคำร้องกรณีดังกล่าวและมีมติที่ประชุมเห็นชอบให้เป็นไปตามคำร้อง ต่อมาในการประชุมคณะอนุกรรมการผังเมืองพิจารณา คำร้องของผู้มีส่วนได้เสียที่ร้องขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ มติที่ประชุมเห็นควรยกคำร้องโดยให้คงการใช้ประโยชน์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย (สีขาว) บริเวณสถานีรถไฟนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความยาว ๓๐๐ เมตร ความกว้าง ๘๐ เมตร จากบริเวณบ้านโนสวนถึงสามแยกโรงเรียนจางิ้ว กว้าง ๘๐ เมตร ตามที่ร่างผังเมืองรวมกำหนดไว้เดิม ด้วยเหตุผลบริเวณที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้เป็นสีขาว เพื่อรองรับการให้บริการขนส่งประชาชนและสินค้า บริษัทผู้เช่ามีพันธะสัญญาต้องป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่เช่าและบริเวณใกล้เคียง หากมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น การรถไฟแห่งประเทศไทย (ผู้ให้เช่า) สามารถให้บริษัท ทีพีโอ โพลีนฯ (ผู้เช่า) ปรับปรุงแก้ปัญหาดังกล่าวหรือบอกเลิกสัญญาเช่าได้ นอกจากนี้เทศบาลเมืองนาสารสามารถอ้างเหตุผลกรณีมีมลภาวะกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความเดือดร้อนแก่ชุมชนในเขตเทศบาล โดยไม่ต้องใบอนุญาตเดิมและไม่อนุญาตการขอก่อสร้างไซโลใหม่เพิ่มเติมได้ โดยใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ซึ่งในคณะกรรมการผังเมืองได้พิจารณาคำร้องดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๙ ส.ค. ๒๕๕๓ มีมติให้ยกคำร้อง โดยให้คงการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย บริเวณสถานีรถไฟนาสาร จังหวัด สุราษฎร์ธานีเป็นสีขาวคงเดิม ซึ่งเป็นความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการผังเมืองพิจารณาคำร้องฯ แต่แตกต่างกับความเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมฯ และคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองจึงให้ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมืองนำข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๒ ไปรายงานให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองในฐานะเลขานุการคณะกรรมการผังเมืองเพื่อทราบ พร้อมทั้งให้รายงานรองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองผู้รับผิดชอบงานด้านนี้ทราบด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๔ ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ.)

๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใดมีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา” แต่ในร่างพระราชกฤษฎีกาที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอมานั้น กำหนดให้ใช้บังคับในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ตำบลกลัดหลวง อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งในประกาศกระทรวงมหาดไทยกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ได้ “กำหนดเขตตำบลกลัดหลวงว่าให้มีเขตการปกครอง รวม ๙ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านสารเห็ด หมู่ที่ ๒ บ้านกลัดหลวง หมู่ที่ ๓ บ้านสารเห็ด หมู่ที่ ๔

บ้านหนองเข่าอ่อน หมู่ที่ ๕ บ้านโพรงเข้ หมู่ที่ ๖ บ้านยางชุม หมู่ที่ ๗ บ้านท่ากระทุ่ม หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง หมู่ที่ ๙ บ้านวังมะละกอ และให้มีอาณาเขต ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยเริ่มต้นจากเนิน ๒๓๒ เทือกเขาถนนอินทร์ บริเวณพิกัด NQ ๘๓๒๑๙๖ ไปทางทิศตะวันออกตามแนวลำห้วยธรรมชาติฯ จะเห็นได้ว่าประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดเฉพาะเขตตำบลกลัดหลวงเท่านั้นไม่ได้มีการกำหนดรายละเอียดของเขตหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีที่ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลกลัดหลวงได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวเข้าใจถึงเขตของหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ว่าอยู่บริเวณใดแล้ว นั้น เป็นเพียงความเข้าใจเฉพาะของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวเท่านั้น แต่การตราพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ เป็นการใช้บังคับกับบุคคลทั่วไป หากไม่มีการกำหนดบริเวณที่จะใช้บังคับสำหรับใช้อ้างอิงอย่างชัดเจนแล้ว บุคคลทั่วไปย่อมไม่สามารถเข้าใจได้ว่าบริเวณของหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ตำบลกลัดหลวง ซึ่งกำหนดให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ มีบริเวณเพียงใด อีกทั้งในอนาคตหากมีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ โดยแยกออกมาจากหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ก็จะทำให้เกิดความสับสนในการใช้บังคับกฎหมายได้ ดังนั้นในการตราพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. กรมโยธาธิการและผังเมืองควรจัดทำแผนที่ที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดบริเวณของหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ตำบลกลัดหลวงให้ชัดเจน และให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองรับข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ให้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกา ฉบับดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ พิจารณาอีกครั้ง)

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๕๔ / ๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งโป่ง ตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.)

๒.๒ ข้อมูลตามผู้แทนเทศบาลตำบลโคกสูงชี้แจงว่าเทศบาลมีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนที่สาธารณประโยชน์ และพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ สำหรับพื้นที่อยู่อาศัยของชุมชนมีประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ดังนั้นการใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารจึงควรใช้เฉพาะในส่วนที่เป็นชุมชนมีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและในส่วนที่คาดว่าจะมีการขยายตัวของชุมชนเท่านั้น ซึ่งในกรณีของเทศบาลตำบลโคกสูงที่เสนอขอให้กำหนดเขตห่างจากแนวทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่นในระยะ ๕๐๐ เมตร ตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔ ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในท้องที่บางแห่งในเขตเทศบาลตำบลโคกสูง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พ.ศ.)

๓. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทฯ บังคับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑ การกำหนดห้ามก่อสร้างอาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังคาเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน ๑๐ ตารางเมตร หรือเป็นไปเพื่อการค้าหรือก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในบริเวณพื้นที่ตามร่างประกาศนี้เป็นการกำหนดมาตรการที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนมากจนเกินสมควร ดังนั้นเพื่อไม่ให้เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนจนเกินสมควรแก่เหตุ กรมโยธาธิการและผังเมือง ควรกำหนดห้ามเฉพาะอาคารเลี้ยงสัตว์ที่เป็นระบบอาคารปิดเท่านั้น แต่หากเป็นอาคารที่มีลักษณะเป็นคอกสัตว์เลี้ยงที่ใช้ในการประกอบอาชีพตามวิถีชีวิตประจำวันก็ไม่ควรกำหนดห้ามไว้ในร่างประกาศนี้

๓.๒ การกำหนดห้ามก่อสร้างอาคารสถานพยาบาลประเภทรับผู้ป่วยค้างคืน นั้น ควรพิจารณาถึงข้อเสนอนั้นของประชาชนที่เห็นว่า ควรกำหนดให้มีข้อยกเว้นไว้สำหรับการก่อสร้างโรงพยาบาลชุมชนสำหรับบริการแก่ประชาชนในอนาคตด้วย

๓.๓ การกำหนดห้ามก่อสร้างอาคารที่มีที่ว่างในที่ดินแปลงที่ก่อสร้างอาคารน้อยกว่าร้อยละห้าสิบของที่ดินแปลงที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร นั้น อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงย่อยที่มีเนื้อที่น้อยไม่สามารถก่อสร้างอาคารได้ กรมโยธาธิการและผังเมืองควรคำนึงถึงผลกระทบของการล่งล้ำสิทธิของประชาชนในประเด็นนี้ด้วยที่ประชุมมีมติให้กรมโยธาธิการและผังเมืองรับข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯไปพิจารณาทบทวนร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวร่วมกับจังหวัดน่านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้วให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง)

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของท้องที่ตำบลท่าม่วง ตำบลนาบึง อำเภอกุเตยและตำบลกองควาย ตำบลลุใต้ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน)

๔. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บังคับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑ เนื่องจากปัจจุบันยังคงมีความต้องการนำดินไปถมพื้นที่เพื่อก่อสร้างหรือกิจการอื่นอย่างกว้างขวาง ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่เกิดจากการขุดดินหรือถมดินในลักษณะของการบูรณาการภาพรวมทั่วประเทศ กรมโยธาธิการและผังเมืองควรทำการศึกษาสภาพพื้นดินในแต่ละจังหวัด และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ขุดดินและถมดินฯ ออกกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมเพื่อการอนุญาตขุดดินและถมดิน (Zoning) เสนอคณะกรรมการการขุดดินและถมดินเพื่อพิจารณา

๔.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาล รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ควรจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use) เพื่อกำหนดว่าพื้นที่ใดควรใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทใดบ้าง เช่น ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ที่ดินเพื่อการนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การใช้ที่ดินเป็นไปอย่างมีทิศทางและแบบแผน เพราะปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่ยังไม่มีผังเมืองใช้บังคับ อีกทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันซึ่งยังไม่มีผังเมืองหรือวางผังเมืองนั้น จะมีลักษณะคล้ายคลึงกันไม่เป็นระเบียบ ความแออัดจะกระจุกตัวอยู่ที่ศูนย์กลางและกระจายตัวออกไปรอบนอกชุมชนอย่างไร้ทิศทางและแบบแผน เมื่อชุมชนขยายตัวไปสู่ความเป็นเมืองปัญหาต่างๆก็จะตามมา เช่น ปัญหาการขุดดินและถมดินจะขยายตัวสร้างปัญหาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงที่ยังไม่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในอำเภอองครักษ์ร่วมมือกันจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use) แล้วก็จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และยังสามารถไปสู่การวางผังเมืองร่วมกันในอนาคต สำหรับกรณีในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาลที่มีบ่อดินขนาดใหญ่ซึ่งเกิดจากการขุดดินพื้นที่เป็นร้อยไร่ นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาลควรประสานกับเจ้าของที่ดินดังกล่าวเพื่อขอใช้ประโยชน์จากบ่อดินดังกล่าวให้เป็นแหล่งรองรับน้ำในฤดูน้ำหลากสำหรับบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ นอกจากนี้ในช่วงที่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาลประสบปัญหาภัยแล้งก็ยังสามารถนำน้ำที่เก็บไว้ในบ่อดินดังกล่าวมาให้ประชาชนใช้ได้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก)

๔.๓ ตามที่ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวชี้แจงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ประมาณ ๑๘๕ ตารางกิโลเมตร โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และมีผู้ประกอบการดำเนินการขุดดินและขุดทรายในที่ดินของเอกชน เมื่อนำทรายที่ขุดได้ออกจนหมดจะทำให้กลายเป็นบ่อขนาดใหญ่มากมาย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวควรนำวิกฤติดังกล่าวแปรเป็นโอกาสโดย

ประสานขอใช้พื้นที่บ่อน้ำขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในที่ดินของเอกชนเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการบริโภคและใช้ด้านเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวต่อไป
(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์)

๔.๔ กรมโยธาธิการและผังเมืองควรแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะให้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บังคับในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดส่งผู้แทนไปศึกษาดูงานที่อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกิดการ تراพระราชบัญญัติ การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีการขุดดินและถมดินส่งผลกระทบต่อและเกิดปัญหาในหลายด้าน ทั้งปัญหาด้านที่ดินซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับบ่อดินเกิดการทรุดตัวพังทลาย ปัญหาที่เกิดจากรถบรรทุกดินทำเศษดินตกหล่นลงบนถนนก่อให้เกิดความสกปรกและฝุ่นละออง เป็นมลพิษทางอากาศ สร้างความเดือดร้อนต่อประชาชนในชุมชนตลอดเส้นทางที่มีรถบรรทุกดินขับผ่าน รวมทั้งรถบรรทุกดินยังทำให้เกิดปัญหาการชำรุดของเส้นทางคมนาคมด้วย เมื่อผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ไปศึกษาดูงานแล้ว จะได้นำมากำหนดเป็นมาตรการในการป้องกันอันตรายจากการขุดดินและถมดินให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการต่อไป
(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ใช้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์)

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยมีความเห็น
เกี่ยวกับร่างกฎหมายและข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑ การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ มีประเด็นที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้รับบำนาญของราชการส่วนท้องถิ่น และทายาท จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำคำชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ดังนั้น จึงให้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไปดำเนินการจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ ทั้ง ๑๐ ประการ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว เมื่อได้ ดำเนินการเป็นประการใดแล้วให้สรุปความคิดเห็นตามที่ได้รับฟังมาเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ อีกครั้งหนึ่ง

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๔ วันจันทร์ ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔
ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

๑.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นเทศบาลตำบลหรือเมือง และการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบล เป็นเทศบาลเมือง หรือ
เทศบาลนคร

๑.๒.๑ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองบ้าน
สวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ พิจารณาแล้ว มีความเห็น ว่าตามกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองบ้านสวน ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวไม่มีข้อความระบุ ให้มีการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลด้วย ดังนั้นการกำหนดเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย จึงต้องเป็นไปตามเขตเทศบาลตำบลบ้านสวน ซึ่งมีเขตการปกครองตามเขตสุขาภิบาลบ้าน สวน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๖ ที่กำหนดให้สุขาภิบาลบ้านสวนมีเขตตามเขต ท้องถิ่นตำบลบ้านสวน และบางส่วนของตำบลหนองรี กับบางส่วนของตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยที่พื้นที่ตำบลบ้านสวนทั้งตำบลอยู่ในเขตของสุขาภิบาลบ้านสวน และตำบลบ้านสวนมีเขตการ ปกครองรวม ๑๐ หมู่บ้าน รวมพื้นที่ของหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๑๐ ด้วย ดังนั้น ทั้งสี่หมู่บ้านดังกล่าว จึงอยู่ในเขตของเทศบาลเมืองบ้านสวนตลอดมา เพียงแต่แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ เรื่องเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลเมือง บ้านสวน นั้น จัดทำโดยคลาดเคลื่อนไม่ครบถ้วนจึงเป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขคำบรรยายแนวเขตและแผนที่ให้ตรงกับ ความเป็นจริงแต่เนื่องจากคำบรรยายแนวเขตของเทศบาลเมืองบ้านสวนที่ได้จัดทำขึ้นใหม่ที่เสนอมานี้ยังมีพิกัดของ แนวเขตที่ไม่ตรงหรือสอดคล้องกับพิกัดของแนวเขตตำบลบ้านสวนตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จึงให้กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่นตรวจสอบพิกัดของเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนให้ถูกต้องสอดคล้องกับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แล้วเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนฯ ต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ อีกครั้ง

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๕๙/๒๕๕๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๑.๒.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบล อ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองอ่างศิลา

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ มีความเห็นว่า

๑. ในการเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล ตำบล หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครในครั้งต่อไปกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจัดทำข้อมูลในการนำเสนอว่ามีแนวทางการพัฒนาองค์กรโดยคำนึงถึงทรัพยากรในพื้นที่และศักยภาพขององค์กรของตนเองอย่างไร ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งมีแนวทางการพัฒนาองค์กรที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพและทรัพยากรในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกันจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองของท้องถิ่นในลักษณะของการบูรณาการ และสามารถนำมารวมเป็นแผนพัฒนาจังหวัดต่อไปได้

*(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔
ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองอ่างศิลา)*

๑.๒.๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล กำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นเทศบาลเมืองกำแพงเพชร

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เมื่อได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองกำแพงเพชร อาจจะทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนทั่วไปในชื่อของเทศบาลที่ซ้ำซ้อนกันกับชื่อของจังหวัดอื่น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวสำหรับเฉพาะกรณีนี้ จึงให้ใช้ชื่อของเทศบาล ประกอบกับชื่ออำเภอ และจังหวัด ในร่างประกาศนี้ สำหรับการเสนอร่างประกาศเพื่อยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งต่อไป กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรพิจารณาชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหากเห็นว่า ซ้ำซ้อนจนอาจทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนทั่วไป ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงเสนอร่างประกาศเพื่อยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

๒. การที่จะยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลเมือง เนื่องจากเป็นกรณีพิเศษ นอกจากจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายแล้ว จะต้องมีความจำเป็นตลอดจนความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการยกฐานะ

สำหรับในประเด็นที่ (๑) และ (๒) หากเห็นว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการปกครองอาจจะนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เพื่อประกอบการวางหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีดังกล่าวให้ชัดเจนในโอกาสต่อไปก็ได้

*(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๔ วันพุธ ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔
ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นเทศบาลเมืองกำแพงเพชร)*

๑.๓ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการแยกพื้นที่บางส่วนของ เทศบาล

ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลป่าตันนาครี อำเภอแม่ทะ
จังหวัดลำปาง

(๑) คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยฯ คณะ ที่ ๒ มีความเห็นว่าการแยกพื้นที่และเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลในอนาคต นอกจากจะต้องเป็นไปตามความประสงค์ส่วนใหญ่ของประชาชนแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรพิจารณาวางหลักเกณฑ์เพิ่มเติม โดยให้คำนึงถึงรายได้ การคมนาคมของราษฎรที่จะไปติดต่อยังท้องถิ่นนั้นๆ ต้องสะดวกขึ้น รวมถึงพื้นที่ที่เหลือหลังจากที่มีการแยกพื้นที่และรวบรวมพื้นที่ด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลบ้านคว่ำอำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง)

๒ การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย

๒.๑ การขอโอนที่ดินนอกเหนือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาขอหารื้อการโอนที่ดินนอกเหนือหลักเกณฑ์โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแล้ว เห็นว่า หลักการที่จะขอยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเรื่องใด จะต้องมิละเมิดที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ ไว้แล้ว แต่การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดเกิดปัญหาอุปสรรค หรือข้อขัดข้องบางประการ จึงขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบในเรื่องนั้น

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โครงการจำหน่ายข้าวเปลือกเพื่อการบริโภคของผู้ประสบอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาดังกล่าว ไม่มีกฎหมายระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ การที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องโครงการจำหน่ายข้าวเปลือกเพื่อการบริโภคของผู้ประสบอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจึงไม่สามารถกระทำได้

อนึ่ง คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรให้ความช่วยเหลือประชาชนตามโครงการที่มีลักษณะเช่นนี้ ก็ควรยกร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ แต่ทั้งนี้ต้องระมัดระวังมิให้เป็นภาระเกินอำนาจตามที่กฎหมายให้ไว้

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๔ วันพุธที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ การขอโอนที่ดินนอกเหนือหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑)

๒.๒ การขอแยกพื้นที่บางส่วนของเทศบาลตำบลขามใหญ่ไปรวมกับเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ตามเจตนารมณ์ของประชาชน

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาขอหารื้อการแยกพื้นที่บางส่วนของเทศบาลตำบลขามใหญ่ไปรวมกับเทศบาลนครอุบลราชธานี โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การแยกพื้นที่บางส่วนของเทศบาลตำบลขามใหญ่ไปรวมกับเทศบาลนครอุบลราชธานี ต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือระเบียบใด นั้น คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่าการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น การแยกพื้นที่ของเทศบาลตำบลขามใหญ่ และเทศบาลนครอุบลราชธานี ต้องดำเนินการโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ส่วนกรณีที่มีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชี้แจงว่า การเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลแห่งหนึ่งเข้าไปในเขตพื้นที่เทศบาลอีกแห่งหนึ่ง

จะมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะ และประโยชน์ได้เสียของประชาชนในท้องถิ่น ในเรื่องนี้ ยังไม่มีแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวไว้ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๑ บัญญัติให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในพื้นที่ ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ให้กระทำ โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยก็ตาม แต่เพื่อให้การปกครองท้องถิ่นเป็นไปโดยสอดคล้องตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล ฯ จะต้องจัดให้มีการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรกำหนด แนวทางและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลที่มีความประสงค์ที่จะขอ เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯต่อไป

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ หรือการแยกพื้นที่บางส่วนของเทศบาลตำบลขนาดใหญ่ไปรวมกับเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ตามเจตนารมณ์ของประชาชน)

๒.๓ ข้อหาหรือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้มีประกาศ เรื่อง การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภา เมืองพัทยา และข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วน ตำบล เมืองพัทยา กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้ซื้อของหาผู้ซื้อทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ให้กับ ธนาคาร

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหาหรือ ดังกล่าว โดยมีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรีและธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นผู้ชี้แจง ข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๔ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๒๖๕ (๓) ได้บัญญัติให้นำข้อห้ามเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภามาใช้บังคับกับสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณีโดย อนุโลม เพื่อมิให้กระทำการในขณะดำรงตำแหน่ง จึงห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ และมาตรา ๒๖๕ วรรคสาม ให้นำความใน (๓) มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิก สภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้กระทำการตามมาตรา ๒๖๕ (๓)นี้ด้วย อีกทั้งตามมาตรา ๔๔/๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๘ จตุทศ (๒) แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๔/๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแต่ละรูปแบบต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของ รัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ ดังนั้น หากสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งคู่สมรสและบุตร และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรที่ดำเนินการในลักษณะผู้ ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้กระทำการ และไปรับค่าตอบแทนเพราะเป็นผู้ซื้อของหาผู้ซื้อทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ให้กับธนาคารอาคาร สงเคราะห์โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ไปเอื้อประโยชน์ให้กับธนาคารตามประกาศธนาคารอาคารสงเคราะห์ดังกล่าว ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษตามมาตรา ๒๖๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะทำให้สมาชิกสภา

ท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่ง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๔ วันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔) ข้อหาหรือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้มีประกาศ เรื่อง การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาเมืองพัทยา และข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้ชี้ชื่องหาผู้ซื้อทรัพย์สินหรือการขาย (NPA) ให้กับธนาคาร

๒.๔ ข้อหาหรือการเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานในต่างประเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว โดยรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามมาตรา ๒๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังที่เป็นอิสระ เพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการดำเนินการที่เกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลังและการงบประมาณ และให้คดีที่พิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลัง ในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง และตามข้อ ๓ วรรคสอง ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขฉบับที่ ๒๙ เรื่อง แก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ยังคงปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไปพลางก่อน

อีกทั้ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้ไว้ตามเรื่องเสร็จที่ ๔๑๑/๒๕๔๓ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลความผิด ว่า เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจพบว่ามีเงินขาดบัญชีในหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ทุจริต หน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๔ ซึ่งได้กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล และรัฐวิสาหกิจ เร่งรัดการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบชี้มูลความผิด โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงอีกเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการขาดอายุความและกรณีอื่นๆ เว้นแต่ความรับผิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนการพิจารณาว่า เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดหรือไม่ ถ้าต้องรับผิดจะรับผิดอย่างไร โดยอาศัยพยานหลักฐานการตรวจสอบและชี้มูลความผิดของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น เทศบาลตำบลปากตะโก จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อไป สำหรับกระทรวงการคลังเมื่อได้รับรายงานการดำเนินการดังกล่าวแล้ว กระทรวงการคลังมีหน้าที่ตรวจสอบว่าการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลปากตะโก เกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดแก่เทศบาลตำบลปากตะโกนั้น ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่ แล้วแจ้งเทศบาลตำบลปากตะโกในฐานะผู้เสียหายพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. ตามประเด็นที่หารือเกี่ยวกับการเดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศของพนักงานเทศบาล และพนักงานจ้าง ซึ่งไม่ใช่ระดับผู้บริหารของเทศบาลจำนวน ๑๐ คน ไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ว ๒๙๘๘ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง การเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานใน ต่างประเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการฯ เห็นว่าตามข้อ ๒ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการที่จะอนุมัติ ให้ผู้ที่เดินทางไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ได้ในแต่ละโครงการ ควรกำหนดเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับผู้บริหารในท้องถิ่นนั้น และต้องเป็นผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว โดยมีจำนวนคนที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเห็น ว่าเจตนารมณ์หนังสือสั่งการดังกล่าว ประสงค์ให้การพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการเดินทางไปราชการต่างประเทศ ชั่วคราว เป็นไปตามแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ คือ พิจารณาอนุมัติเพื่อการ ประชุมสัมมนาและดูงาน เฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารที่รับผิดชอบโดยตรง และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างแท้จริง โดยให้กำหนดจำนวนคนและระยะเวลาเดินทางให้ เหมาะสมตามความจำเป็นและเป็นไปอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด ดังนั้น หลักการในเรื่องการอนุมัติให้ ข้าราชการเดินทางไปต่างประเทศชั่วคราวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกำหนดเป็นหลักการเฉพาะผู้บริหาร ท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เท่านั้น สำหรับข้าราชการหรือพนักงาน ท้องถิ่นนั้น เป็นข้อยกเว้นที่จะให้ผู้มีอำนาจมีดุลพินิจสามารถอนุมัติได้ แต่ต้องเข้าเงื่อนไขว่า ข้าราชการและ พนักงานท้องถิ่นต้องได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ระดับผู้บริหารในท้องถิ่นนั้น และต้องเป็นผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว ทั้งนี้แม้ว่านายกเทศมนตรีเมืองท่าโขลงจะมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ พนักงานท้องถิ่น และพนักงานจ้างของเทศบาลให้ไปราชการ ซึ่งเป็นดุลพินิจของนายกเทศมนตรีก็ตาม แต่การใช้ อำนาจดุลพินิจนั้นต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่ง ที่กำหนดไว้ ต้องใช้ดุลพินิจโดยรอบคอบและ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามเอกสารข้อสังเกตประกอบการตรวจสอบ ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินดังกล่าว ปรากฏว่ามีพนักงานเทศบาล และพนักงานจ้างที่เดินทางไปศึกษาดูงาน ต่างประเทศในครั้งนี้จำนวน ๑๐ คน ที่ไม่ใช่ระดับผู้บริหารของเทศบาลเมืองท่าโขลง มีการระบุเพียงตำแหน่งโดย ไม่มีชื่อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวทั้ง ๑๐ คน ปฏิบัติหน้าที่ใด และมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการ นี้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้น ตามเอกสารข้อสังเกตประกอบการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และคำ ชี้แจงของเทศบาลเมืองท่าโขลงยังไม่มีพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติที่เพียงพอที่จะดำเนินการตาม แนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่ได้วางแนวทางไว้ตามข้อ ๑ ได้ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัด ปทุมธานีในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลเมืองท่าโขลง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ปรากฏ ว่าบุคคลดังกล่าวทั้ง ๑๐ คน ปฏิบัติหน้าที่ใด ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับผู้บริหารในท้องถิ่นหรือไม่ และ มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวหรือไม่ เมื่อได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้ว หากปรากฏว่า มี บุคคลที่สามารถเดินทางไปราชการต่างประเทศได้ตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ก็แจ้งให้สำนักงานตรวจ เงินแผ่นดิน ทราบ ส่วนที่ไม่สามารถเดินทางไปราชการต่างประเทศได้ตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ก็ให้ เทศบาลเมืองท่าโขลงดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามข้อสังเกต ประกอบการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินต่อไป

*(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๓ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
ข้อหารือการเดินทางไปราชการเพื่อศึกษาดูงานในต่างประเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)*

๒.๕ หารือเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหารือ ดังกล่าวโดยมีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่าตามมาตรา ๔๗ ตรี วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่าเมื่อมีข้อสงสัย เกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะขาดประชุมสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตาม (๔) มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินหกเดือนตาม(๕) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำตาม(๖) หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิตาม (๗) ให้ นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าอำเภอเพ็ญได้รับรายงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลสุเม็ลว่า นายวิทยา ชาวเวียง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสุเม็ล อำเภอเพ็ญ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี จับกุม เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ตามหมายศาลจังหวัดอุดรธานี ที่ จ.๖๓๐/๒๕๕๓ โดยกล่าวหาว่าฝ่าฝืนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และศาลไม่อนุญาตให้ประกันตัวจนเวลาล่วงเลยมาเกินหกเดือน ดังนั้น นายอำเภอเพ็ญต้องดำเนินการสอบสวนให้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติ เพื่อนำข้อเท็จจริงไปใช้ในการวินิจฉัยให้เป็นไปตามข้อกฎหมายตามมาตรา ๔๗ ตริ เมื่อปรากฏว่านายอำเภอเพ็ญ ยังไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๗ ตริ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ นายอำเภอเพ็ญจำต้องไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่มาตรา ๔๗ ตริ วรรคสอง กำหนดไว้ก่อน

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔) หรือเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล)

๒.๖ ข้อหาหรือการจัดทำโครงการส่งเสริมพิธีละศีลอดในเดือนรอมฎอน

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่อง การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์เรื่องเสรีที่ ๒๙๕/๒๕๕๓ ที่มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธิในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรม ตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น บุคคลจึงมีสิทธิที่จะใช้เสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตนด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง การที่หน่วยงานของรัฐจะให้การสนับสนุนการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมทำให้เกิดการกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นซึ่งนับถือศาสนาอื่นหรือไม่ได้นับถือศาสนาได้นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้ว่า มาตรา ๒๘๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับ มาตรา ๑๖ (๑๑) และมาตรา ๑๗ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่หลักในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และแม้จะมีกฎหมายบางฉบับ เช่น มาตรา ๖๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ และ (๑๑) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ บัญญัติให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศาสนาหรือทำนุบำรุงศาสนา แต่การส่งเสริมและสนับสนุนนั้นต้องเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือกิจการของศาสนาที่ให้ประโยชน์หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป มิใช่การส่งเสริมและสนับสนุน ศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ดังนั้น จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จะส่งเสริมศาสนาหรือทำนุบำรุงศาสนาในกิจกรรมใดได้จะต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ มาสรุปและตอบข้อหาหรือเรื่องพิธีละศีลอด ซึ่งมีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้ง ๒ กรณีนั้นแตกต่างกัน การสรุปความเห็นที่ไม่สามารถดำเนินการได้ โดยมีได้คำนึงถึงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วางหลักไว้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือทำนุบำรุงศาสนา นั้นต้องเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือกิจการของศาสนาที่ให้ประโยชน์หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป มิใช่การส่งเสริมและสนับสนุนศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความ

เชื่อของตน ดังนั้น การตอบข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงควรพิจารณาในรายละเอียดของโครงการต่างๆ ในลักษณะดังกล่าวเป็นรายกรณีๆ ไป ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องทบทวนหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๔/๑๓๔๑๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ หากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่าโครงการใดสามารถให้การส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือกิจการของศาสนาได้ ก็ควรเป็นการสนับสนุนในลักษณะที่ไม่กระทบกระเทือนต่อภารกิจอื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และไม่กระทบกับการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

(รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔) หรือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการส่งเสริมพิธีละศีลอดในเดือนรอมฎอน)